

Nr 408.

Av herr **von Seth m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 207, med förslag till arbetstidslag för hotell, restauranger och kaféer, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 207 av den 28 mars 1947 med förslag till arbetstidslag för hotell, restauranger och kaféer m. m. framhålles, att »ur social synpunkt torde otvivelaktigt starka skäl tala för att utvidga hotell-arbetstidslagens tillämpningsområde att omfatta jämväl småföretagen». Det torde med lika starka skäl kunna sägas, att sociala synpunkter tala för ett bibehållande av lagens nuvarande tillämpningsområde. Den nuvarande restaurangarbetstidslagen möjliggör nämligen för vissa företagare att driva kaféer av mycket ringa storlek utan tvånget att behöva iakttaga bestämmelserna i här ifrågakommande lag. Det torde vara önskvärt, att dessa mycket små företagare — vilka till icke ringa del utgöras av änkor — beredas tillfälle att själva skaffa sig sin inkomst genom egna arbetsinsatser i denna form. En utvidgning av lagens tillämpningsområde att avse alla företag inom branschen kan därför icke sägas taga nödig hänsyn till småföretagarnas berättigade särintressen.

Lydelsen av 4 § i förslaget innebär, att arbetstiden för all av lagen berörd personal skall fastställas till 144 timmar per tre arbetsveckor under det att denna för personal, som direkt betjänar allmänheten, för närvarande är maximerad till 153 timmar. En sådan förändring skulle medföra allvarliga konsekvenser för näringen, speciellt under en tidsperiod, då stark brist på arbetskraft råder och följaktligen varje sänkning av arbetstiden medför en ytterligare skärpning av kravet på utökning av arbetsstyrkan. I Kungl. Maj:ts proposition till 1944 års riksdag med förslag till nu gällande lag framhåller vederbörande statsråd riktigheten av påståendet att serveringsarbetet är i hög grad intermitterant och medgiver talrika vilopausar särskilt i mindre befolkningscentra. Ojämnheten i arbetet med härav betingade pauser förekommer icke enbart vid de små företagen och i mindre befolkningscentra utan jämväl vid många större företag i städer och därmed jämförbara orter. Särskilt må i detta sammanhang erinras om hotellens nattvaktmästare, vilkas arbete vid flertalet företag närmast har karaktären av passningsarbete. Det må dessutom framhållas, att serverings- och hotellpersonalens inkomster äro beroende av arbetstidens längd och att en minskning av denna tid sålunda skulle medföra en sänkning av personalens inkomster. Särskilt gäller detta serveringspersonalen, vilken genom det inom yrket allmänt tillämpade drickspenningssystemet åtnjuter inkomster, som stå i direkt proportion till

längden av det utförda arbetet. Hotellpersonalen, som i regel arbetar enligt det s. k. betjäningsavgiftssystemet, skulle jämväl vid alla hotell, där s. k. överskott i betjäningsavgiftskassan uppkommer, erhålla minskade inkomster, därest den föreslagna ändringen i lagen genomfördes. Slutligen förtjänar framhållas, att det inom hotell-, restaurang- och kafénäringen väsentligen av nu anförda skäl ansetts naturligt och förenligt med de båda huvudgruppernas arbetsuppgifter, att hotell- och serveringspersonalen sysselsatts längre arbetstid än ekonomipersonalen, ett förhållande, som också kommit till uttryck i samtliga de kollektivavtalsuppgörelser, som alltsedan år 1920 träffats mellan näringens huvudorganisationer. Arbetsförhållandena inom näringen tala sålunda för ett bibehållande av den nuvarande skillnaden beträffande arbetstidens längd för de två huvudkategorierna av personal.

Kungl. Maj:t har i propositionen ej föreslagit någon ändring beträffande 11-timmarsbegränsningen i lagens 4 §. Emellertid synas starka skäl tala för att en modifiering av denna 11-timmarsbegränsning genomföres. Det torde vara ganska vanligt, att personalen i kaféer och konditorier arbetar i två skift. Behov kan då föreligga att under viss eller vissa arbetstagares ledighetsdagar låta den övriga personalen arbeta någon längre tid. Detta gäller särskilt söndagarna, då tiden för öppethållande ofta inte är längre än att den tillåter arbete med ett skift, därest nyssnämnda gräns får överskridas. Ett slopande av 11-timmarsbegränsningen skulle medföra avsevärda lättnader för arbetsgivarna vid uppgörande av arbetstidsschema. Även ur personalens synpunkt kan det vara fördelaktigare att ha varannan söndag helt ledig än att arbeta varje söndag med relativt kort arbetstid. Det skulle med hänsyn härtill ej vara orimligt, att bestämmelsen i fråga uppmjukades såtillvida, att arbetsgivaren erhåller rätt att en dag i veckan utsträcka arbetstiden utöver 11 timmar, exempelvis till 12 timmar.

Under hänvisning till vad här ovan anförts hemställes,

att 1 § arbetstidslagen för hotell, restauranger och kaféer erhåller oförändrad lydelse, samt

att 4 § samma lag bibehålles oförändrad, i vad den samma avser maximiarbetstiden under loppet av tre kalenderveckor för de olika personalkategorierna, men modifieras i här ovan angiven riktning beträffande 11-timmarsbegränsningen.

Stockholm den 22 april 1947.

T. G. v. Seth.

Torsten Henriksson.

G. Fahlman.

Nils Holmström.